

Zdeněk Žemlička - Ostrov duchů

Bosé nohy zběsile tepaly tvrdou půdu a rozbitá chodidla zanechávala na ostrém šterku krvavé stopy. Nedbal na to, ani na bolest při dopadech vystřelující až do kyčlí. Hrůza, před níž utíkal, byla daleko horší než jakékoliv tělesné utrpení. Před očima mu stále tančil škleb ve tváři jeho druha. Tvář? Spíš grimasa vyschlé a svráštělé mumie. Proč jen tu přistáli? A když už je sem bouře zanesla, co to měli, u všech ďasů, za hloupý nápad prozkoumávat tenhle pustý ostrov? Doufal, že unikne, ale zároveň věděl, že nejspíš jen fyzicky. Ten děs mu již zalezl pod kůži a seděl jako ohyzdný noční pták v jeho nitru. A už ho nikdy, nikdy neopustí.

Šepot. Slova beze smyslu, drmolena v cizím pradávnmém jazyku, tak starém, že ani nejstarší existující národy neznají jeho původ a osud. A smích. Smích bez radosti a bez příčiny, zlý ve své nejhlubší podstatě. Čirá vykrystalizovaná zloba bytostí, jež už dávno neměly nic společného se světem, který znal. Narazili na krutost bez jakékoliv obdoby, živící se sebou samotnou a nepotřebující ke svému bytí žádný cíl, ani ten sebezvrhlejší. Proč jen to probudili?

Doběhl k rybářskému člunu a vskočil do něho tak prudce, že se rozhoupal a nabral trochu vody. Nevšímal si toho a zuřivě vesloval. Pryč! Jen pryč! Jeho vytřeštěné oči zíraly na břeh, jako by očekával, že z šedých skal každou chvíli vylétne něco, co ho ještě na útěku zničí. Nestalo se to. Možná to nemůže mimo ostrov. Přesto plul dál, i když se setmělo. Nechtělo se mu jíst, pít ani odpočívat, čas plynul jako obludný sen a on ztratil schopnost odhadovat dobu, která utekla.

Po mnoha dnech - a nebyl schopen je spočítat -dorazil na Oland. Rybáři z Eketorpu se jej ujali, ač jim bylo jasné, že ten muž je napůl šílený. Byl zarostlý jako zvíře, vychrtlý a otrhaný a blábolil naprosté nesmysly, které nikdo nebral vážně.

Vlastně skoro nikdo. Jeden člověk přece. Byl to vysoký osmahlý chlap s šedivými vlasy i vousy, hubený a šlachovitý. Ve tváři ošlehané mořskými větry měl oči tak bledé, že to vyvolávalo mrazení v zádech. Nikdo ho tu neznal a nevědělo se, odkud přišel či připlul. S žádnou známou posádkou ne. Così se povídalo o obrovské lodi na severní straně ostrova, jež prý před pár dny zakotvila v jedné zátočině, možná aby se vyhnula setkání s kýmkoliv jiným.

Jednoho večera se čahoun s bledýma očima dal v krčmě s šilencem do řeči a byl k němu nesmírně šedřý. Ani se nedalo spočítat, kolik mincí zazvonilo o pobryndanou a umaštěnou desku stolu, kolik toho ten blázen snědl, ani kolik džbánek piva do sebe nalil na útraty neznámého. Takovou žranici a pitku si věru mohl dopřát málokdo. Přítomní rybáři, obchodníci, piráti i raubíři všeho druhu nad tím jen vrtěli hlavou, avšak zdálo se, že cizinec je přes vysoké výdaje spokojen.

Ráno byl onen šílenec nalezen mrtev. Na těle neměl žádnou ránu a určitě se neutopil. Ležel kus od chléva a jeho oděv byl suchý. Mnozí říkali, že prostě přebíral, a lidé tomu většinou věřili, neboť v minulých dnech jedl a pil jako vrabec, no a teď taková nacípávačka, to by přece složilo jinačí chlapy. Avšak ti, kteří jej viděli, byli k tomuto vysvětlení skeptičtí. Hrůza v očích mrtvého byla totiž tak nesmírná, že se nikdo s ničím podobným nesetkal.

Pak se stalo ještě něco. Během dopoledne mrtvola úplně vyschla a zčernala. Všichni se báli epidemie, a tak rozpadající se tělo urychleně a rovnou na místě spálili. Žádná nemoc však v Eketorpu nevypukla a lidé si po pár dnech oddechli. Netrvalo dlouho a na vše se zapomnělo. Tajemství zemřelého pomatence znal už jen cizinec s bledýma očima. Ten však o tom mlčel a nikdo neměl odvahu se ho zeptat. Ostatně... koho by to zajímalo?

Eketorp bylo kruhové hradiště na jihu ostrova Oland, který slovanští mořeplavci znali jako Větrný ostrov. Toto pojmenování bylo vskutku výstižné, neboť ostrov bičovaly po celý rok

vichry ze všech světových stran a hnaly vlny proti pobřeží. Proudění vzduchu navíc neustále měnilo směr, takže přistát bylo často vrcholem námořnického umění.

Skaliska na mnohých místech tvořila bizarní podoby, vymykající se možnostem lidské fantazie a připomínající pradávné příšery. Obyvatelé věřili, že tyto útvary jsou dílem čarodějů. Kromě této podivné krásy však na ostrově nebylo nic, co by lákalo mořeplavce. Nepřistávali tu bohatí obchodníci z pevniny ani válečné lodi okolních států. Právě proto se Eketorp stal vyhledávaným přístavištěm pirátů a útočištěm vyhnanců a uprchlých otroků.

Zde platily zcela zvláštní zákony, jež umožňovaly, aby sídliště nikdy neztratilo azylový charakter. Tato pravidla si sice nestanovili původní místní obyvatelé, nýbrž právě piráti, ale přitom zdejšími rybářům, rolníkům a pastevcům plně vyhovovala. Především totiž platilo, že nikdo nesmí ubližovat domorodcům, protože na jejich obilí a mase byli námořní lupiči přímo závislí. Za jídlo a nápoje tedy piráti platili, a platili bohatě.

Nejeden pastýř ovcí nebo prostý zemědělec se natolik rozmohl, že si mohl postavit pevný dům, který postupně plnil vzácnými kožešinami, šperky, nádherným šatstvem a nábytkem, koupil si otroky a rozmnožil svá stáda i pole.

Druhý zákon pravil, že vyřizování osobních účtů se děje podle přísných regulí, a to výhradně soubojem mezi dvěma muži. Přitom se směly používat jenom sečné a bodné zbraně, případně kyje, palice či bijáky. Nikdo nesměl vystřelit šíp nebo hodit oštěpem, ba ani vrhnout nůž nebo meč. To proto, aby nemohlo dojít k náhodnému zranění někoho dalšího, a tím k rozšíření konfliktu.

Navíc případný vyzyvatel byl v nevýhodě, poněvadž směl mít pouze jednu zbraň, zatímco vyzvaný dvě, přičemž se bojovalo bez štítů. Zákeřná vražda, krádež, loupež, podvádění, to vše se trestalo jediným způsobem: smrtí. Všechny tyto věci byly dovoleny jen mimo ostrov.

Eketorp byl souborem srubových staveb, často s kamennou podezdívkou, obehnaných dvojitým prstencem hradeb ze dřeva a kamení. Obyvatelé se zaměstnávali rybařením, pastevectvím, zemědělstvím, kovářstvím i tkaním látek, ale někteří mladí muži se z touhy po dobrodružství a penězích přidávali k pirátům a vyplouvali s nimi na moře. Ti se ovšem vysokého věku až na výjimky nedožili.

Chlapi, kteří tady nacházeli útočiště, pocházeli ze všech možných národů. Byli tu Vikingové hlavně ze Švédska, ale i z Dánska a Norska, lupiči z baltských národů, zvláště divocí a nezkontrolovaní Prusové, avšak i Finové, černovlasí Estové, chlupatí a křivonozí Žmuďiní a Kurové a pochopitelně také Slované z různých kmenů. A leckdy se stávalo, že posádku jedné lodi tvořila pestrá směsice lidí ze všech koutů Baltského i Severního moře. Minulost většiny z nich byla spletitá a temná, a proto již nikdo nevěděl, kde se tady vzal dobrodruh z Británie, vyvrhel ze Skotska či raubíř až odněkud z Islandu.

Stejně tak to byla míchanice všeho možného i nemožného, co se týkalo cílů a způsobu života i důvodů, proč se zde všichni ocitli. Připlouvali sem piráti, jimž nešlo o nic jiného než o lup, suroví vrahouni bez svědomí, ale také štvanci a vyhnanci, kteří volili tento úděl jen z donucení, muži bez domova a vlasti, uprchlí nevolníci a vzbouřenci proti tyranii, životní ztroskotanci i náboženští blouznivci. Soužití zde nebylo idylické, leč pro mnohé z těchto lidí to většinou byla jediná možnost, jak si uchovat svobodu nebo život.

A tak se osamělý mstitel z kmene Obodritů přidal k švédským vikingům, aby s nimi přepadal lodi bohatých německých kupců, Rujana se spojil s Prusy a olupoval a zabíjel Dány a naopak uprchlý vrah z Dánska našel útočiště u finských pirátů, kteří byli považováni za nejbezohlednější a nejbrutálnější. Lupiči z Gotlandu přijali mezi sebe Žmuďína a norský dobrodruh se plavil s bandou Čezpěňanů a Polanů. Někteří z těchto mužů už ani nevěděli, z

kterého národa pocházejí, neboť neznali vůbec své rodiče, a dali se dohromady prostě s tím, kdo dovedl lépe bojovat a olupovat kohokoliv.

Právě sem připlul začátkem jednoho podzimu náčelník Krutoboj se svým drakkarem a posádkou, jež pocházela převážně z rujanských vyhnanců a jejich potomků. Každopádně ji však téměř celou tvořili Slované, a to bylo v těchto končinách dosti neobvyklé.

Krutoboj rozhodně nebyl v Eketorpu vítaným hostem, protože především dánští vikingové jej považovali za svého smrtelného nepřítele, avšak zákony pirátské pospolitosti platily pro všechny stejně. Na Olandu nebylo přípustné hromadné vyřizování účtů a Dánů zde zase nebylo tolik, aby v tomto případě prosadili nějakou výjimku. Švédové proti Rujaňanovi nic neměli a Slované a možná i Prusové a Estové by ho bránili zuby nehty. Vždyť právě on nedávno zmasakroval sto rytířů Mečového řádu, úhlavních nepřátel Prusů a Estů. Pro tyto muže byl Krutoboj nyní předmětem obdivu.

Jediné, co by jej mohlo potkat, by byla výzva na souboj, z toho měl ovšem rujanský náčelník pramalou obavu. Každý dobře věděl, že Krutoboj je přes svůj vyšší věk dokonale vycvičený zabiják, stále ještě silný a mrštný jako divoká kočka. A pokud se na něm začal vůbec nějaký úbytek tělesné zdatnosti projevovat, vyvažoval to vybroušeným šermířským uměním a mnohaletou válečnou zkušeností. Ta mu umožňovala šetřit síly tam, kde se jiní zbytečně vyčerpávali. Dánové tedy skřípali zuby, leč v Eketorpu byl zachován mír. Dokonce i v okamžiku, kdy část Rujaňanů jednoho večera zasedla v krčmě, aby si dali pivo nebo medovinu.

Byla to ohavná páchnoucí špeluňka, ale dalo se tu najíst i napít. Na rožních v krbu se peklo několik kachen, slepic a kus vepřové kýty, krčmář naléval do hliněných pohárů a džbánů hořké pivo, medovinu a pro zámožnější hosty i nakyslé víno, které drze nazýval burgundským. Prsatá ženská to všechno roznášela ke stolům a muži ji s oblibou štípali do macatého zadku, v krčmě zněl halas, smích a drsné vtipy. Celou velikou místnost osvětloval jak oheň z krbu, tak i čadící smolné louče, zavěšené v kovových držácích na stěnách. Páchlo to tady kouřem, potem a spáleninou, avšak jiné krčmy v Eketorpu nebyly lepší. Pro piráty bylo nejdůležitější, že tu našli jídlo, pití a dívky.

Spolu s Krutobojem sem přišel i Boryta, náčelníkova pravá ruka, vysoký štíhlý muž s ořechově hnědýma očima, který byl znám svým neotřesitelným klidem a rozvahou, zjizvený Kyj, ozbrojený strašlivou okovanou palicí, mladí bojovníci Vlkava, Vojen, Šček a Niklot, z kterých se pod Krutovým vedením stali pěkně ostří hoši, a rusalka Líska. Posadili se k velikému stolu, poručili si jídlo a pití a nevěšili si nenávistných výrazů Dánů ani zvědavých pohledů ostatních. Pouze Kyj se čas od času významně dotkl rukojeti své hrozivé zbraně, aby dal najevo, že s ním nejsou žerty, a Šček si při pohledu na opodál sedící skupinu Dánů odplivl.

Avšak důvod, který vedl Kruta k návštěvě krčmy, rozhodně netkvěl v požívání drůbežího masa a v popíjení opojných nápojů. Posedět zde, to byl jeden z mála způsobů, jak se dozvědět spoustu zajímavých věcí. A informace skutečně potřebovali.

Poté, co začátkem jara společně se vzbouřenými zajatci pobili na volyňském pobřeží téměř stovku rytířů Mečového řádu, byl na ně uspořádán zuřivý hon. Celé jaro a léto musel Krut vynakládat všechn svůj důvtip na to, aby unikali z různých pastí. A nutno říci, že to uměl dokonale. Jeho nepřátelé byli zřejmě plni bezmocného vzteku. Začátkem léta jej zahnali daleko na východ a podařilo se jim Rujaňany uzavřít v Kurském zálivu. Celá písečná kosa, oddělující zátoku od otevřeného moře, byla obsazena stovkami rytířů a lučištníků, zatímco další postupovali ze severu i z jihu po pevnině, aby piráty dostali do kleští. Hlídali na řece Neman, jejich lodě brázdily moře za kosou.

Dodnes se všichni Rujaňané smáli, když si vzpomněli, jaký parádní kousek náčelník rytířů provedl. Především zaplatil pruským obchodníkům za pomoc. Ani je nemusel moc přemlouvat. Prusové sami nenáviděli rytíře jako mor, a tak peníze od pirátů vzali až po dlouhém přesvědčování. Potom Krut nařídil rozebrat drakkar do posledního prkna, takže se obávaná loď změnila v množství dřeva. To naložili na pruské obchodní čluny, sami se vmísili mezi Prusy převlečení za obchodníky, zbraně ukryli a vypluli proti proudu Nemanu do nitra pevniny. Jen několikrát musela Líska použít kouzel, aby oklamala hlídky, kontrolující každé plavidlo. Rytíři si byli jisti, že po řece se plaví velká kupecká společnost, obchodující se dřevem.

Potom se piráti dostali po jiných řekách, jezerech a močálech až do Gdaňské zátoky, kde drakkar opět složili a odkud vyklouzli pod rouškou noci na širé moře. Rytíři nikdy nepochopili, jak se Rujaňané vlastně dostali z té důmyslné pasti. Štvanice však pokračovala a Krut cítil, že posádka je již unavena. Řešení navrhl Damir. V době, kdy byl sám náčelníkem, se asi dvakrát uchýlil do Eketorpu, útočištného přístavu pirátů. Nyní se to jevilo jako jediná možnost a Krutoboj s tím, ač nerad, souhlasil.

Damir dovnitř nechtěl. Venku se potkal se dvěma starými mořskými vlky z Finska, s nimiž se znal již z dřívějšíka, a od té chvíle seděli u ohně, cpali se vepřovým, pili pivo a klábosili a klábosili. Ostatně náčelníkovi by nebyl moc platný, kromě těch dvou tady už nikoho neznal a od doby, kdy velel posádce, se i zde mnohé změnilo.

Líska mlčky popíjela medovinu a nikoho a ničeho si alespoň zdánlivě nevšímala. Její přátelé však velmi dobře věděli, že toho vidí a slyší nejvíce. Vlkava na ni občas pohlédla a jeho neposedné šedé oči znovu a znovu sklouzávaly k jejím výrazným ňadrům. Přestože byla trochu při těle a svalnatá, líbila se mu a vzrušovala ho. Zpočátku měl dojem, že se stane milenkou náčelníka, ale brzy zjistil omyl. Krutoboj se k ní choval spíše jako k dceři a nikdy s ní nespál, a tak Vlkava potají doufal, že se mu ji podaří získat. Měl však, zdálo se, smůlu. Líska nejevila zájem o nikoho a ke všemu se chovala jako muž.

Od té doby, co se přidala ke Krutově posádce, již uplynulo půl roku. Byl to čas, kdy museli převážně prchat před rytíři a jejich pomahači, ale přesto se jim podařilo přepadnout dvě německé a dvě dánské kupecké lodi. Na jedné z nich plulo ovšem asi deset rytířů, a tak piráti narazili na tuhý odpor. Došlo k zuřivé bitce. Teprve v tomto kritickém okamžiku Rujaňané poznali, co je Líska zač.

Pohybovala se jako blesk a měla větší sílu než kterýkoliv muž. Doslova prolomila řadu rytířů, dva zabila, jinému utřála paži a jednoho srazila k zemi, to vše během neuvěřitelně krátké chvíle. V boji nepoužívala štít, spíše se spoléhala na rychlost, šermířské umění a přesnost vlastních zásahů. Hned z prvního lupu si vybrala dva zakřivené meče, pocházející odněkud z východu, a vládla jimi s neobyčejnou zručností.

Vlkava si povzdechl. Nevypadalo to, že by měl u ní nějakou naději. Líska byla němá, protože jazyk jí kdysi lidé vytrhli. To ji poznamenalo. Usmívala se zřídka a její jantarové oči byly plné hlubokého smutku a hořkosti. Vlkavovi pořád nešlo do hlavy, že by to mohla být víla. Krutoboj popisoval rusalky úplně jinak. Prý jsou až nadpozemsky nádherné, vysoké a štíhlé. Líska... Líska je hezká. Jako žena určitě. Pěkná souměrná tvář, i když poněkud drsnějších rysů, veliká ňadra, zakulacené boky. Srovnávat s rusalkami, o nichž Krut vyprávěl, se však nemohla.

Pojednou Vlkava spatřil muže, který kráčel rovnou k jejich stolu. Byl neobvykle vysoký, hubený a šlachovitý a měl tak bledé oči, že z toho člověku až zatrnulo. Chlap bez zaváhání došel až k nim a postavil se před náčelníka. Ten seděl nehybně dál a cizince si okázale nevšímal. Že by přece jen výzva na souboj? Tenhle na to vypadal.

"Ty jsi Rujaňan Krutoboj?" zeptal se cizinec slovansky.

"Jo," zavrčel náčelník. "Co jsi zač a co mi chceš?"

Dlouhán si bez cavyků přitáhl židli a posadil se.

"Jmenuji se Alarich a jsem z Gotlandu. Měl bych pro tebe návrh na podnik, na kterém by se dalo zbohatnout. A to bez nebezpečí a bez boje. Co ty na to?"

Krut si Góta se zájmem prohlédl, ale zároveň se zatvářil podezřívavě.

"A proč s tím jdeš za mnou? Proč nezbohatneš sám?"

"To je jednoduché," ušklíbl se Alarich. "Nemám loď ani pomocníky."

Rujaňan se rozhlédl po krčmě a nevěřičně zavrtěl hlavou. Ostatní zaslechli jeho tichý pobavený smích.

"Poslyš, příteli, já snad nevěřím vlastním uším. Tady jsou desítky chlapů, kteří mají lodě a posádku, a v přístavu nebo v jiných krčmách bys našel další. A všichni by rádi zbohatli bez nebezpečí a bez boje. Abys tomu rozuměl, človče, já nejsem obyčejný pirát. Je pravdou, že čas od času přepadnu dánskou nebo německou kupeckou loď. Jednak proto, že musím z něčeho žít, neboť jsem vyhnanec, jednak z důvodu, že chci Dánům a Němcům oplatit jejich zločiny proti Slovanům. Ale věř mi, že pouze pro zlato, stříbro nebo jiný majetek nic nepodnikám. A divím se, že jdeš za mnou, když tady je dost jiných, co do toho půjdou ochotně a rádi."

"To, co o sobě říkáš, pochopitelně vím," zasmál se Gót. Jeho smích byl zvláštní, jako by jej cedil mezi zuby. Vlkavovi to bylo nepříjemné, protože to připomínalo hadí sykot. "Vím, vím, piráte. Jenže právě proto se obracím na tebe. Tihle ostatní by mi nakonec podřízli krk, a o to tedy nestojím. O tobě vím, že to neuděláš. Obecně známá věc. Krutoboj... to je přece jediný poctivý pirát ve zdejších mořích."

Vím i to, že ti nejde o bohatství, ale uznej, že bys s ním mohl dokázat spoustu užitečných věcí. Třeba nakoupit zbraně pro Slovan, he? Pokud je mi známo, Švédové začínají útočit v ústí Něvy na Novgorodské. A západní Pomořané se bouří proti německým rytířům. Víš, já z toho nálezu nechci mnoho. Řídím se příslovím, že lepší vrabec v hrsti než holub na střeše. Jedna desetina mi postačí, abych si někde na klidném místě koupil dům, pole a všechno, co potřebuji k hospodaření, a budu spokojen."

"Jde tedy o nějaký poklad?" zeptal se tiše Vlkava.

"Ano, chlapče," přikývl Alarich. "Poklad v jedné jeskyni na jednom ostrově."

Vlkava se zamračil. Nesnášel, když ho cizí člověk nazýval chlapcem. A tenhle chlap se mu navíc vůbec nelíbil. Jak tam tak seděl, uslyšel podivný hlas. Ženský hlas.

"Dávej si pozor. Je v něm faleš."

Mladík sebou trhl.

"Cože?"

"Ale ano," ujišťoval jej horlivě Gót, jenž si myslel, že otázka platila jemu. "Vím to od člověka, který tam byl, ale už zemřel. A také jsem viděl staré mapy, na nichž byl ten ostrov vyznačen. Žel, už jsou také zničené, avšak zůstaly tady, he, he, v mé hlavě. No řekni... jaký důvod bych měl vám lhát?"

V té chvíli Vlkavovi došlo, že ten hlas vůbec neuslyšel ušima. Ozval se přímo v jeho hlavě. Hrdlo se mu sevřelo. Kdo to k němu mluví? Nějaký duch? Nebo snad zešílel?

"No přece já, Líska."

Vytřeštil na ni oči. Slabě se usmívala a duhovky jí svítily jako zlaté ohníčky. Vlkava otevřel ústa, chtěje cosi říci, avšak kopla ho pod stolem do holeně.

"Neříkej nic nahlas," varovala jej. "A nesmíš dát nic najevo. Můžeš ke mně mluvit stejně, myslí si slova a věty, já si je přečtu sama. Až ten cizák odejde, varuj Krutoboje. Něco není v pořádku."

"Proč to náčelníkovi neřekneš ty?" položil jí v duchu otázku.

"S někým se tímhle způsobem dá mluvit, s většinou lidí ne. Po celou tu dobu, co jsem s vámi, vás zkoumám jednoho po druhém. Krut je příliš uzavřený a bylo by to těžké. Možná to někdy zkusím, ale teď ne. Ty jsi naopak nejvhodnější."

Vlkava sotva znatelně přikývl a podíval se na náčelníka. Ten mlčel a přemýšlel a jeho chladné oči si zpytavě prohlížely Góta. Ať si však myslel cokoli, v jeho obličejí se nedalo přecíst nic kromě zdvořilého zájmu, smíšeného s odstupem.

"Dobře," řekl po chvíli. "Pokud se nás pokusíš podvést, nebudeš mít čas ani na to, aby ses z toho zaradoval. Jestli mluvíš pravdu, desetina toho pokladu bude tvoje. Za dva dny vyplouváme."

"Je to asi past, Kruté."

Náčelník seděl na balvanu u břehu a zpod přimhouřených víček hleděl na vzdouvající se hladinu moře. Při Vlkavových slovech slabě pokrčil rameny.

"Já vím, chlapče," uchechtl se. "Docela určitě je to past. Myslíš si, že jsem hlupák? Když jsme se v noci vrátili na loď, vytratil jsem se a trochu slídil po sídlišti. Představ si to... dojdu ke krčmě a kohopak to nevidím? Náš milý Alarich se plíží tmou jako zloděj. To se ví, že jsem ho sledoval. Umí chodit tiše, jenže já ještě tišeji."

Prošel skoro celý Eketorp, než zaklepal na dveře jednoho domu. Někdo mu otevřel, ale nešli dovnitř. Ten neznámý se ke Gótovi připojil, opustili hradiště a došli až k lesu. Tam si pěkně sedli pod hvězdami a byli si náramně jisti, že jsou úplně sami. Asi zapomněli, že i les může mít uši.

Ten Gót je pěkný ptáček. Nevím sice, co je to za chlapa, který s ním mluvil, ani o co přesně jde, ale Alarich nás určitě zrazuje. Říkal něco v tom smyslu, že jsme parádně skočili na špek a že si tam na nás počíhají. Na tom ostrově tedy bezpečno nebude, to už vím, ale neboj se. Poplujeme klidně s ním a na lodi už z něho vyrazím, oč vlastně kráčí."

Vlkava pocítil jistou úlevu, že své podezření nemusí zdůvodňovat. Přál si, aby jeho schopnost mluvit s Lískou zůstala jeho a jejím tajemstvím. Avšak s Krutobojovým plánem příliš spokojený nebyl a zamračil se. Připadalo mu, že náčelník vše zlehčuje. Proč třeba nesledoval toho druhého muže, aby zjistil, kdo to je? A proč Góta nezmáčknot raději hned? Jako by to ani nebyl ten opatrný a rozvážný náčelník, jehož si Vlkava tolik vážil.

"A měli bychom vůbec plout, Kruté? Jestli je to past, tak z jakého důvodu do ní lezeme?"

"Přece pro ten poklad, chlapče."

"Poklad," zamumlal hořce mladík. "A je vůbec nějaký? Co když si to Alarich všechno vymyslel?"

"Kdepak," zasmál se starý válečník. "Jednak jsem ho v té krčmě pozoroval a usoudil jsem, že v tomhle směru nelže. Když mluvil o pokladu, leskly se mu oči a třásl hlas. To bohatství tam někde je, hochu, a jemu to nedá spát. Kromě toho, když jsem ty dva poslouchal, hovořili

také o pokladu, a to jako o něčem, co tam je. Dokonce Alarich říkal, že je dobře stráženo a že nás použijí jako návnadu. Z toho usuzuji, že na výslech toho Góta je čas, až tam budeme. Neboj se, ten poklad získáme."

"Odkdy jsi na zlato a stříbro?" zamručel Vlkava.

Krutoboj pokrčil rameny.

"Mysli si o tom, co chceš, chlapče, ale tyhle věci jsou důležité. Pro celý svět kolem nás. Za peníze koupíš loď, zbraně, šaty, jídlo i půdu, penězi zaplatíš lidem, kteří pro tebe pracují. To je holý fakt a na tom nic nezměníš. Jestli chceme pomoci sobě i našim lidem, budeme bohatství potřebovat a nezáleží na tom, jestli to budou zlaté mince, šperky nebo drahé kameny.

Všechno se mění. Plujeme do světa peněz, ať se nám to líbí, nebo ne. Možná to nebude hned a třeba nastanou události, které ten vývoj ještě zbrzdí, ale jednoho dne se společnost stane právě takovou. Peníze a majetek, to budou bohové tohoto světa, ne Svantovít ani ten, jemuž říkají Kristus."

"Jsi snad věstec, Kruté, že tohle všechno víš!" vykřikl trpkým hlasem Vlkava.

"Ne, nejsem věstec, jenom se dobře rozhlížím okolo nás. A vidím, jak chamtivost, lakota a touha víc mít, víc vlastnit a víc vládnout rozežírá svět starých bohů, jak ničí víru a úctu ke všemu, co jsme považovali za posvátné. Stále méně vedou války lidé, kteří bojují za správnou věc, a pokud přece, tak prohrávají. Vítězí ti, co si najímají vojska za peníze a majetek.

Rujana byla jedním z posledních míst, kde nešlo o bohatství. Naši lidé bránili Arkonu, protože to byl jejich domov a protože pro ně byla svatá. A když shořela, toužili shořet spolu s ní. Žrecové bojovali o Svantovítovu svatyni, avšak jakmile se ocitla v plamenech, skákali do žhavé výhně, neboť nechtěli přežít svého boha.

My jsme přežili, jenže jsme pozůstatkem doby minulé. Nastává čas peněz. A kdo v této době bude mít majetek a bude bohatý, dostane moc i slávu, bude si kupovat lásku i přátelství, věrnost, čest i dobrou pověst. Tak je to, chlapče."

"A ty bys chtěl být takový?" zvolal rozhořčeně mladý bojovník.

"Ne, nechtěl," povzdechl si Krutoboj. "Věř mi, že ne. Ale proto také jsem a zůstanu bezectným pirátem a štvancem. Jenom si přeji, aby tak nedopadli všichni, kdo jsou se mnou. Chtěl bych ten poklad pro vás."

"Pro nás?! Pro nás?! Mně se to vůbec nelíbí, Kruté. Nelíbí se mi svět, kde se všechno platí zlatem a stříbrem a každá věc a každý skutek má cenu v penězích. Nelži, že to chceš pro nás, náčelníku. Nejenom Alarichovi, ale i tobě se lesknou oči. A třese se ti hlas. Vzpamatuj se. Ty sám jsi nás přece učil, že největší hodnotu má to, co se dělá z přátelství. Vzájemná soudržnost, sebeobětování a nezištnost, to je to, co nás po celá ta léta drželo pohromadě a co nám dávalo sílu žít. Kdo z nás s tebou bojoval pro peníze? Pravda, olupovali jsme Dány a Němce, ale vždy jsme si nechávali jen to, co jsme potřebovali k životu, a zbytek jsme rozdali těm, kteří trpěli bídou nebo vedli boj s našimi nepřáteli. Přežili jsme proto, že Rujana zůstala v nás. A teď... teď mluvíš jinak."

"Možná," zamumlal Krut. "Ale já jsem si ten svět nevymyslel. Jednou mi dáš za pravdu, chlapče."

Zvedl se a spěšně odcházel. Vlkava osaměl. Dlouho, nesmírně dlouho seděl na kameni u břehu a jeho oči bezcílně bloumaly po nekonečné vodní pláni. Krutova slova v něm zanechala zmatek, jehož se nezbavil ani tehdy, když slunce dosáhlo vrcholu své pouti a pod jeho žhavými paprsky moře zmodralo, hřeben vln zářily bílou pěnou a písek se třpytil jako

démanty. Jeho malý svět se zhroutil a on spatřil jiný, větší a zcela odlišný, který se rozpínal, bobtnal a valil se do rozvalin toho, co si mladík zvykl považovat za nedotknutelné a co bylo nyní v troskách. Toužil po jediném: znovu si zbudovat nějaký úkryt, do něž by mohl uschovat sám sebe i vše, čím doposud žil.

Pak přišla ta, o níž snil. Napadla ho otázka, jak dalece může číst všechny jeho myšlenky. Ví, že je do ní zamilován? Při představě, že by to mohla vědět, zrudl jako vlčí mák. Podíval se jí zkoumavě do tváře. Zevně neviděl nic, leč vnímal její pocity. Až ho to vyplašilo. Nemohou mít jeden před druhým tajemství. Ani ona před ním. Dvě mysli vrostlé jedna do druhé. V té její je zmatek, bolest, hořkost a pláč. Proč? Co jsem jí udělal? Pocity nabyly podoby otázky:

"Proč mě miluješ? Jak mě můžeš milovat, když jsem ošklivá?"

"Jsi krásná," ujišťoval ji. "Líbíš se mi."

"Nesmysl! Co to povídáš? Víím, co je opravdová krása. Kdysi jsem byla krásná, jenže pak mi vyrvali jazyk a já... hnusím se sama sobě. Bojím se pohlédnout na hladinu čiré vody. Nenávidím se!"

Její poslední myšlenky zněly jako zoufalý výkřik. Chtěl jí oponovat, že je pořád hezká, avšak mozek se nějak zadrhnul. Věděl ovšem, že něco musí udělat, a tak křečovitě sevřel její ruku. Držel ji jenom chvíli a potom ji objal okolo ramen, přitiskl ji k sobě a políbil. Bránila se, ale on věděl, že kdyby se chtěla ubránit doopravdy, odstrčila by ho jako hadrového panáka. Proto ji líbal dál, hnětl svými rty její a bloudil rukama po rusalcině těle. Sesuli se z balvanu do písku. Chraptivě a sotva slyšitelně vzlykala a po tvářích se jí koulely slzy.

"Miluju tě," šeptal. "Pro mě jsi krásná, Lísko. Přestaň se nenávidět. *Záleží* na tom, jaká jsi byla dříve? Mně se líbíš teď a taková, jaká jsi."

Objala ho. Silně. Tak silně, že mu málem vyrazila dech.

Z ranního oparu se vynořil skalnatý ostrov. Muži přestali veslovat a napjatě hleděli na ten pustý kus země, na němž nerostl ani kousek zeleně. Vlny se rozbíjely o holé balvany a zaplavovaly šedivý písek, ale kromě hukotu moře zde nebylo slyšet nic, ani chechtot racků, ani štěbetání jiných ptáků. Nad mořem se jako přízraky válely chuchvalce bílé mlhy a všude vládl mrtvý klid, jako by nad ostrovem ležel stín zániku.

"Tak tady by to mělo *být*" zasmál se spokojeně Alarich. "Tohle je severní břeh a tři sta kroků na jih má *být* jeskyně a v ní poklad."

"Nějak snadné," zašeptal nedůvěřivě Bořek, nejmladší člen posádky.

Krutoboj se ušklíbl a jeho dlaň spočinula na jilci meče.

"Cítím zlo!" vykřikla Líska do Vlkavovy mysli. "Hrozné zlo! A také zradu!"

Náčelník pomalým a jakoby líným pohybem vytáhl meč. Potom přistoupil zezadu ke Gótovi, jenž nevraživě pozoroval reptajícího Bořka, prudkým hmatem jej uchopil za vlasy a přiložil mu ostří na hrdlo.

"Tak mluv," zavrčel. "Kdo ti zaplatil, abys nás sem přivedl, a jaká past se tu na nás chystá?"

Alarich se roztřásl. Ani ve snu ho nenapadlo, že by mohl být odhalen. Přesto ještě docela neztratil svůj klid.

"Kdo by mi platil?" uchechtl se, avšak přece jen byl v jeho slovech náznak nervozity.

"Kdo?" opáčil Krut. "Přece ten, s nímž jsi mluvil na Olandu u lesa. Mluv, nebo tě podříznu jako ovci. Budu počítat do tří. Raz... dva... tři!"

"Počkej! Počkej!" vykřikl Gót zoufale. "Všechno ti řeknu. Jsou... jsou to rytíři. Mečový řád! Pracuji pro ně už celý rok. Chtějí tě dostat a mají všude své vyzvědače. I v Eketorpu. Na severu Olandu kotvila jejich loď. Ten, se kterým jsem mluvil, říkal, že jsi zabil hodně rytířů a... hlavně jeho bratra... kom... komtura. Prý za to budeš pykat."

"Tak Arnulf má bratra. To je mi nadělení. Tak mluv dál! Co jste to tady upekli?!"

"Já... já opravdu nev... nevím," blekotal Alarich. "Měl jsem vás zavést sem a... a víc... nevím!"

Líska k němu přišla a její prsty mu sevřely ramena jako kleště. Zaúpěl bolestí a zvrátil hlavu dozadu.

"Co chceš dělat?" vyslal k ní myšlenku Vlkava.

"To hned uvidíš. Proč tak řve? To nejhorší teprve přijde. Otevřu mu mysl, násilím a proti jeho vůli. Řekne všechno, a až skončíme, bude z něho slintající blbeček. Pověz mu to."

Vlkava chtěl, leč nedostal se k tomu.

"Loď!" vykřikl Vojen, stojící na zádi.

Krutoboj zuřivě kopl do Góta a pohlédl na blížící se plavidlo, které se vynořilo za útesem, vybíhajícím do moře. Zaklel. Byl to obrovský koráb rytířů. Až teď mu došlo, že se dopustil osudové chyby, když si výslech toho lumpa nechal až na tuto chvíli. Měl to udělat dříve. Na moře již uniknout nemohli. Veliká loď měla rychlost a příznivý vítr, kdežto oni stáli. Za chvíli budou mít cestu uzavřenu a v boji na vodě by se svým nízkým drakkarem neuspěli. Jediná naděje pro ně byla na pevné zemi.

"Rychle!" vyštěkl náčelník. "K veslům a ke břehu! Na moři se jim nemůžeme rovnat!"

Nebyli daleko od ostrova, a tak netrvalo dlouho a pod přídí zaskřípěl písek. Slované vyskákali do mělké vody a tahali drakkar na břeh. Krut si přes záda přehodil kulatý štít a postavil se až k zádi. Muži s funěním zápasili s těžkým břemenem a hlasitě se povzbuzovali.

Z korábu se vznesl roj šípů a se zlověstným svistem dopadl v širokém okruhu okolo rujanské lodi. Bojovníci se sice kryli štíty, avšak dva mrtví padli do zpěněných vln a několik dalších bylo zraněno. Vojen se vlekl po břehu s proboděným stehnem, starý bezzubý válečník Damir si odnášel střelu v levém rameni a Ščeka škrábl hrot šípu do pravé tváře a vyryl mu do ní hlubokou krvácející rýhu. Přesto dověkli drakkar mezi balvany, kde se ukryli a připravili si luky.

Vlkava hleděl s úzkostí na blížící se nepřátelskou loď. Tam již spustili mnoho člunů, bojovníci do nich nasedali a veslovali k ostrovu. Bude to nerovný boj. Krutových mužů je necelých padesát a tamtěch... ne, to snad není možné! Snad dvě stovky válečníků! Tum... tum... tum! Je slyšet dunění bubnu a rytíři vydávají bojový pokřik. Zbraně rachotí o štíty a trubky pronikavě vřeští.

Alaricha si doposud nikdo ve zmatku nevšímal. Teď toho využil a vyrazil na útěk. Kličkoval jako zajíc, aby pirátům ztížil míření, avšak přesto doběhl jenom k čáře příboje. Líska se zvedla a vyslala za ním šíp. Hrot se zaryl Gótovi do beder a ten se zhroutil do písku.

To již čluny přirážely ke břehu a ozbrojenci z nich pomalu a těžkopádně vylézali. Dobrá polovina jich byla obrněna drátěnými košilemi, ocelovými pláty a uzavřenými přilbami, chránícími i tváře, ale ostatní byli oděni lehčeji, většinou do kožených kabátců, pobitých cvoky nebo plíšky. Ti se také pohybovali hbitěji a rojili se na břeh jako vosy. Zřejmě šlo o

veslaře. Rytíři se patrně poučili, že při utkání s piráty není radno mít v podpalubí spoustu zajatců, a proto najali svobodné bojovníky.

"Střílejte!" vykřikl Krut.

Krupobití šípů dopadlo na útočníky a dobrých deset se jich válí v krvi. Příboj rudne, polnice znovu břeskně ječí. Rytíři postupují jako železný val, rameno na rameni a štít vedle štítu. Šípy se od nich většinou neškodně odrážejí, mrtví jsou kromě jednoho pouze lehkooděnci. V té chvíli náčelník Rujaňanů pochopil, že boj proti takové přesile by byl v tomto postavení marný, a ohlédl se směrem do hloubi ostrova.

"Tam!" zvolal, ukazuje mečem do úzké rozsedliny. "Ústup!"

Slované rychle prchali do skal, jen Líška stála jako opařená a z hrdla se jí dral jakýsi úzkostný pískot. Vlkava neutíkal a s taseným mečem se postavil vedle ní. Uvědomil si, že Krutoboj a Boryta také neprchají. Vyzvali sice posádku, aby se stáhla, avšak sami serozhodli železnému přívalu postavit. Rusalka hleděla za ostatními a zmateně gestikulovala, jako by chtěla něco říci. Snad jí v tom napjatém okamžiku dělalo problémy zformulovat myšlenky a sdělit je svému druhovi.

"Zpátky!" vyslala konečně do Vlkavova mozku zděšený výkřik. "Ať se vrátí! Tam je něco horšího! Zlo! Zlo!"

"Vraťte se!" řval za prchajícími mladík, leč marně. Většina bojovníků se již ztratila mezi skalami, aniž postřehli, že jejich vůdcové se rozhodli obětovat. Ti zbylí, kteří ještě byli vidět, neposlouchali a možná ani neslyšeli. Krut očividně nechápal důvod, proč Vlkava tolik křičí.

"Zmizte!" houkl téměř rozhněvaně na Lísku. "Já jsem to zavinil, rozumíte? Ty taky, Boryto! Zmiz!"

Boryta však pouze zavrtěl hlavou a ořechové oči se mu leskly vzrušením. Jen pevněji sevřel meč a pozdvihl štít. Drsně se zasmál.

"Vzhůru na slavnost!" vykřikl. "Rujana!" Na rozdíl od něho Líška znenadání uchopila Vlkavu za ruku a táhla ho pryč. Zuřil a bránil se, chtěl přece zůstat s náčelníkem a po jeho boku slavně padnout, leč rusalka ho vlekla jako loutku, nedávajíc mu ani tu nejmenší šanci.

"Proč je ta ženská silnější než já?" pomyslel si. Neodpovídala a zarputile jej táhla dál. Vnořili se do soutěsky a jejich kroky zaduněly mezi kolmými kamennými stěnami. Každý odkopnutý oblázek tu vyvolával strašidelnou ozvěnu. Obloha se změnila v úzký pás a okolo nich zavládlo ponuré šero. Mladého bojovníka napadlo, že ten ostrov opravdu čpí smrtí, neboť na holých skalách nerostl ani keř, ani travička. Cítil se tady jako v hrobě a napadlo jej, že je to možná vážně jejich hrob.

Ohlédl se. Krut s Borytou sice couvli až do ústí téhle myší díry, leč pak už se nepohnuli. Z pláže sem zazníval triumfální řev a potom se objevily železné postavy s pozdviženými meči. Některé z nich měly přilby ozdobeny vlajícími chocholy z peří.

Krutoboj nečekal, až k němu dorazí sami. Zaryčel jako rozlícený zubr a vrhl se na rytíře. Třesk! Výkřik plný bolesti. Gejzír krve skropil šedivou skalní stěnu a bílý chochol jiné postavy zčervenal, zatímco zasažený těžkooděnc se svalil jako podťatý. Pak se scéna změnila v nepřehledný chumel, z něhož zněl divoký řev a řinčení oceli. Kdo je kdo, to už se nedalo vůbec rozpoznat. Vlkava a Líška viděli jenom změť postav, zuřivě do sebe sekajících.

Mladík vzlykl. Běželi dál, ona bez váhání a jistě, on klopýtaje přes kameny, protože se pořád ohlížel. Nepochyboval, že náčelník s Borytou budou za chvíli mrtví. Představa, že Kruta již nikdy nespatří živého, mu vháněla slzy do očí. Svět se změnil v šedivou rozmazanou šmouhu. Vlkava zakopl a upadl. Dlaně si rozedřel do krve. Cítil, jak ho rusalka zvedá a bez

větší námahy jej nese.

"Nemůžeme je tam nechat," sténal, leč neposlouchala ho.

Na konci se před nimi jako tlama rozevřelo ústí jeskyně. Vzhůru k ní stoupal prudký svah a nahoře před vchodem byla hradba balvanů. Slované již šplhali vzhůru. Šlo to těžko. Písek se sesouval pod nohama a každou chvíli někdo ztratil rovnováhu. Vojen se skulil zase dolů a natloukl si. Ve Vlkavovi to však probudilo naději. Tady je místo, kde se snad mohou ubránit. Skryli se za balvany a připravovali si zbraně. Rytíři to budou mít opravdu těžké. Do kopce budou stoupat pod váhou brnění, suť pod nimi bude ujíždět a shora je piráti zasypou šípy. A nahoře... nu, uvidíme. Možná se zbraně Rujananů ještě pokryjí slávou.

V lomozu příprav a dohadování neslyšeli Slované to, co slyšet měli a co vnímalo pouze bystré ucho Lísky. Slova v neznámé řeči. Tichý šepot, linoucí se z tmy. A necítili ani strašlivé zlo, vystupující z hlubin země jako z nejčernějšího pekla.

Ze soutěsky dole se začali vynořovat muži v ocelových krunýřích. Pomalu se řadili do bojové formace a zdálo se, že se hotoví k útoku. Vlkavovi se sevřelo hrdlo. Bořek plakal. Ne, už nikdy je Krut do bitvy nepovede. Je mrtev on i jeho zástupce. Muži pevněji sevřeli meče, sekery, luky i oštěpy. Alespoň náčelníka a Borytu pomstí.

Jejich pohledy se stočily na Damira. Kdysi dávno byl jejich vůdcem on, než své místo přenechal Krutobojovi. Nyní jako by jej pohledy vyzývali, aby se opět ujal své funkce. Starý válečník přikývl a zvedl oštěp. Zdálo se, že celý ožil a vyrostl. Scvrklý stařeček se narovnal, pak vstal, vydal bojový pokřik a vrhl kopí do řady rytířů. Byla to mocná rána, tak mocná, že by jí nebyl schopen ani mladý a silný válečník. Listový hrot prorazil štít jednoho z těžkooděnců, pak drátěnou košili a zaryl se mu do břicha. Zasažený se zhroutil, podoben obrovskému krabu, a šedý písek se pod ním zbarvil krví.

Teprve v nastalém tichu bylo možno slyšet zvuky z jeskyně. Zatím to nic nedělalo. Zatím to jen mluvilo. Co to může být za slova? Snad nějaké pradávné kletby. Srdce Slovanů posedl šeredný strach z toho, že z nitra skály se může vynořit něco ještě děsivějšího, než je přesila lidských nepřátel.

Jeden z rytířů pod svahem vystoupil z řady a pomalým, jako by obřadním pohybem si sundal přilbu, podáváje ji jinému. Šček vykřikl. Ta podoba... to je přece... ne, to není možné!

"Arnulf!" vyjel ohromeně a otočil se k Lísce. Zřejmě neslyšel Alarichovu výpověď. "Myslel jsem, žeš ho zabila. Taková krásná rána do břicha! Měla jsi mu přidat jednu do srdce."

Ano, všichni se pamatovali na ten den, kdy na pomořanském pobřeží společně s osvobozenými otroky porazili mečové rytíře, vedené komturem Arnulfem Krásným, a téměř všechny pobili.

"To není on," řekl Vlkava. "Je mu podobný, ale není to on. Je to jeho bratr. Říkal to ten zmetek Gót."

"Ano, máte pravdu!" zaburácel rytíř. "Arnulf Krásný byl můj bratr. A vy... vy jste ho zabili! Teď za to budete potrestáni. Vztáhli jste své špinavé pracky na muže božího. Nyní jsme v přesile my a vy nemáte jinou možnost, než se vzdát. Nemáte kam couvnout, vy chátro odporná."

Na chvíli se odmlčel, vychutnáváje okamžik pomsty.

"Víte vy vůbec, ubožáci, co je v té jeskyni? Cha, cha! Já to vím. Slyšel jsem o tom od různých lidí, přečetl jsem množství starých knih a svitků z dob, kdy tu žily ještě úplně jiné národy. Hledal jsem pověsti z časů, v nichž lidé neznali železo a zbraně vyráběli z bronzu.

Ano, je tam poklad, dokonce poklad nesmírné ceny. Už několik mužů jej vidělo, avšak žádný nezůstal naživu dosti dlouho, aby se sem mohl vrátit. Kdysi... kdysi jsem doufal, že ten poklad získám sám, vlastně se svým bratrem, ale nyní - a je to jistá věc - vím, že se ho nemůže zmocnit žádný člověk. Je střežen duchy, kteří nemilosrdně usmrtí každého, kdo se o to pokusí. A nejenom v jeskyni. Slyšíte, jak šeptají? Dříve nebo později vyjdou ven. Když ne během dne, tak v noci. A potom, vy psi..., potom z vás budou mrtvoly! Jenomže ještě předtím zažijete hrůzu, jakou jste dosud nepoznali. Vzdejte se nám. Když to uděláte, oběsíme vás, ale budete mít lehkou smrt. Vzdejte se! Vaši náčelníci už stejně nežijí. Jejich rozsekané mršiny se válí ve skalách!"

Vůdce rytířů zmlkl a bylo slyšet, jak slovanští bojovníci skřípou zuby. Náhle povstal Damir a ujal se slova:

"Především nás přestaň urážet, rytíři. Nejsme žádná chátra, jsme válečníci. Když nadáváš nám, urážíš i svého bratra, jehož muže jsme porazili, ať se ti to líbí, nebo ne. A pak... to není dobrá vyhlídka být oběšeni. Řekni nám své jméno a pak můžeme vyjednávat, ale tvé dosavadní podmínky jsou nepřijatelné. To bychom raději sestoupili dolů a zemřeli v boji. Uznej, že společně s námi padne mnoho tvých mužů a i ty sám můžeš zemřít. Nejsme žádní ubožáci a na ránu jsme zvyklí odpovídat ranou."

Zdálo se, že rytířský vůdce váhá. Viditelně jím zmítala zloba a hryzal se do rtů, avšak jeho past mu již vůbec tak dokonalá nepřipadala.

"Dobře!" vyštěkl zlobně. "Jmenuji se Gottlieb, ale ustupovat vám příliš nemíním. Krev mého bratra volá po pomstě. Nevím, proč bych vás měl šetřit. Možná necháme naživu mladé a uděláme z nich veslaře. Stanou se z nich otroci, avšak budou žít. To je má nabídka."

"Ne!" vykřikl prudce Šček. "Tvůj bratr vůbec nemusel zemřít, kdyby se nechoval jako šílenec! Byl to vrah a..."

Nedomluvil. Ze skal se vyřítila zakrvácená postava v osníří rozsekaném skoro na cucky. Ten muž neměl prilbu ani štít, jen v obou dlaních svíral meč. Musel být zraněn snad na deseti různých místech. Tmavé vlasy měl spleené krví, obličej zmazaný do ruda a v té příšerné tváři se blýskaly šedé oči, metající blesky. Alespoň tak to Ščekovi i mnoha jiným připadalo. Přes svá zranění se však pohyboval neskutečně rychle.

"Krutoboj!" zařval vítězoslavně Kyj.

Slovanští bojovníci už vyjednávat nemínili. Místo dalších slov zasypali své nepřátele sprškou šípů a oštěpů. Jeden z rytířů se se střelou zapíchnutou těsně pod hrudním plátem otočil kolem své osy a pomalu se hroutil k zemi. Dva další byli zraněni. Vůdce Gottlieb dostal oštěpem zásah do ramene. Ocelové pláty ho sice uchránily přímého bodnutí, avšak rána byla tak prudká, že jej srazila. Přitom narazil hlavou na kámen a ztratil vědomí.

Mezi rytíři vypukl zmatek, největší hrůzu však vyvolal Krutobojův nenadálý útok zezadu. Náčelníkův meč proťal kroužkové brnění a přesekl páteř nejbližšího protivníka, vzápětí znovu zakroužil a udeřil. Až k jeskyni byl slyšet praskot drceného železa a kostí. Muži v krunyřích v chaosu couvali a bezhlavě máchali zbraněmi, neschopni zasáhnout Rujaňana, který jim připadal spíše jako démon než člověk. Zastírkán cizí i vlastní krví, oděv na cáry, vydával děsivý ryk, jenž pronikal až do morku kostí, a urputně si prosekával cestu k svým mužům.

Kyj se mu vrhl na pomoc, skákaje ze svahu jako kamzík a mávaje okovanou palicí lehčeji než proutkem. Ostatní chtěli vyrazit také, avšak Damir, když viděl binec, který za sebou náčelník zanechával, je zastavil. Přesila nepřátel byla příliš veliká a pro tuto chvíli bylo účelnější střílet šípy a vrhat přesně mířené kameny, což právě udělal Bořek a trefil jednoho lehkooděnce do tváře.

Někteří rytíři a hlavně jejich veslaři se dali na ústup do soutěsky, jiní stáli neschopni pohybu, nebo se motali na místě a jen málo jich dokázalo Krutoboje ohrozit. Jeden z duchapřítomnějších se na něj vrhl a sekl mečem zprava doleva ve snaze setnout mu hlavu, ale on se včas sehnul, otočil se o celý obrat a jedinou ranou utál sokovi nohu. Dalšího, který zaútočil na Kruta ze strany, srazil palicí Kyj. Jakýsi muž v koženém oděvu chtěl běsnícího slovanského vůdce napadnout zezadu, leč příliš dlouho váhal. Když se Krutoboj obrátil, dal se bojovník na zoufalý, avšak nemotorný a pomalý útěk. Rujaňan zařval jako podrážděný býk, prchajícího dostihl a vrazil mu hrot meče bezohledně do zad.

"Pryč!" vykřikl Kyj, protože se obával, že jeho vůdce propadl bojovému šílenství.

Krut naštěstí poslechl a drali se do kamenitého svahu. Tři nepřátelé se ještě pokoušeli jim zastoupit cestu, ale slovanské šípy je od toho odradily. Oba muži stáli za chvíli u jeskyně.

"Boryta je mrtev?" zeptal se Damir.

"Nestarej se, žije, ale je zraněný. Ukryl jsem ho. Ti lotři nás zatlačili do takové škvíry mezi skalami a nechali tam šest chlapů, aby nás dorazili. Jenomže jsme dorazili my je. Hm, dobré postavení. Tady se ubráníme i proti přesile."

Damir se k němu naklonil a něco mu dlouze šeptal. Všichni tušili, oč se jedná. Náčelníkova tvář se zachmuřila, ale jakékoliv poráženecké nálady rozhodně nesdílel.

"Tak se na ty duchy podíváme," zavrčel.

Vlkava s úzkostí pohlédl na Lísku.

"Pojď se mnou," slyšel její myšlenky. "Potřebuji tě. Možná to zvládneme. Řekni všem, ať zůstanou tady."

"Počkejte tu!" křikl mladík na své spolubojovníky. "Ty taky, náčelníku. Půjdeme tam já a Líska."

"Neblázněte," zamračil se Damir. "To bych raději zaútočil na rytíře, než bojoval s duchy."

"Jsme v nevýhodě," poznamenal Kyj. "Podívejte. Ti pacholci se stáhli do soutěsky a uzavřeli nám cestu. Útok bychom draze zaplatili."

"Věřte mi, prosím," naléhal Vlkava. "Líska ke mně mluví. Trvá to už několik dní, co čtu její myšlenky a ona zase moje. Ona ví, co dělá. Pusťte nás dovnitř."

Krutoboj vypadal zmateně a rusalka s Vlkavou toho využili a rychle vešli do jeskyně. Mladého bojovníka napadlo, že nemají světlo, ale to se rychle změnilo. Vlasy víly se rozzářily jako plamen. S úžasem na ni pohlédl, protože v takové intenzitě to ještě nikdy neudělala. Ve tváři však měla výraz ponížení.

"Miluji tě," šeptl.

"Neříkej to. Hnusím se sama sobě. Připadám si jako svítící ošklivost. Nejraději bych se někam propadla."

"Líbíš se mi. Jsi krásná."

"Teď na to není vhodná chvíle. Před námi je nebezpečí, nemyslíš?"

"A proč ne? Právě proto, že jdeme smrti vstříc, je čas vhodný na lásku. A na slova lásky."

"Rozbrečíš mě."

"A co má být? Budou k nám snad duchové shovívavější, když plakat nebudeme? Miluji tě a jsi krásná."

"Neblázní. Je mi skoro sto let a na rozdíl od jiných rusalek to na mně začíná být vidět."

"Pro mě jsi mladá a krásná."

"Láska je prý slepá."

Její myšlenky chutnaly hořce. Snášel je. Zastavili se a on ji přitiskl k sobě. Líbal ji na ústa, na oči, na čelo a šeptal dál všechny ty blázniviny. A zatím z temnoty zazněl smích, krutější než svět, a blížil se. Pak uslyšeli řev, otřásající stěnami jeskyně. Vlkava cítil, jak mu naskakuje husí kůže, ale tím silněji tiskl rusalku k sobě. Zajel jí dlaněmi do vlasů, planoucích jako živý oheň. Byl studený, vnímal jen slabé teplo.

"Pusť mě," prosila ho. "Musíš říkat zaklínadla, která ti ukáží, jinak zemřeme."

"A zachrání nás ta zaklínadla?" šeptal jí do ucha.

"Nevím. Nevím."

"Zachrání nás spíš než láska? Zemřeme, když se přestaneme milovat. Věř mi, prosím, a aspoň jednou poslechni ty mě. Cítím to. Láska je silnější než smrt. Miluju tě."

"Já tebe taky."

Z hrdla se jí vydral chraptivý vzlyk. Objímali a líbali se tak dlouho, až ztratili rovnováhu a svezli se na dno jeskyně.

"Blázne," špitla.

Potom to Vlkava zahlédl a srdce mu sevřela ledová ruka. Šedivé mátožné stíny se k nim plížily po kamenných stěnách, rozplízlé a roztřesené, a přece skutečné. Jako by to mělo oči a zároveň se nedalo říci, kde jsou. Jako by to mělo ruce, nohy a hlavy, avšak stále to měnilo tvar a přelévало se to jako voda. Nevěděl, zda je to nehmotné a prostupné jako mlha, nebo jestli to má přece jen nějaké tělo. Strach ho naplnil až po okraj. Jako by to mělo ústa. Jako by to mělo zuby a drápy. Jako by to mělo hlad.

"Miluju tě, Lísko!"

Stíny se zastavily. Slyšel jejich... co to bylo? Dech? Sípavý jako u zmučeného člověka. Jak je možné, že mrtví dýchají? Zloba, bolest, utrpení. A pláč. Nářek tak strašlivý, že jej to tahalo za uši. Stíny se svíjely a řvaly v šílené hrůze, několik se jich roztříštilo na neskutečnou mozaiku tančících a kroutících se cárů, další s jekotem prchaly do tmy. Většina jich zůstala, ale i ty se třáslly a vyly.

Rusalka se vymanila z Vlkavova objetí. V mysli vnímal její slova, pronášená v cizí řeči, a pomalu je nahlas odříkával. Pak pod klenbou zaduněl neznámý hlas, mocný, a přece plný žalu. Mladému bojovníkovi začaly před očima vyvstávat obrazy.

Tentýž ostrov na tomtéž moři. A přesto cítil, že vše, co vidí, je mnohem starší. Jako kdyby to vystupovalo z šera dávných věků, jež již pominuly jako sen. Spatřil loď plnou válečníků. Měli prilby a plátovou zbroj, ne ovšem ze železa, nýbrž z bronzu. Meče, sekery, hroty kopí, to vše na slunci září žlutě.

Přistáli. Vytahují na břeh několik velikých okovaných beden a vlečou je soutěskou k jeskyni a pak dál dovnitř. V hloubi země pod kamennou klenbou, ozářenou desítkami smolných loučí, truhly otevírají. Ach! Zlato! Stříbro! Drahé kameny! Chrupově modré safíry, podobající se hvězdám na nočním nebi, ohnivě červené rubíny, rudé jako řěřavé uhlíky, zářivě zelené smaragdy. Náhrdelníky ze zlatých plíšků, zdobené granulací, filigránové náramky, zlaté spony ve tvaru draků.

Mužům se lesknou oči. Jeden z nich noří prsty do záplavy bohatství, druhý jej odstrkává a

hrabe se v pokladu sám. Hlasy. Rozčilené a navztekané. O něčem se dohadují. Hněv sílí a slova jsou stále vzrušenější. Dva muži se rvou o zlatý pohár, zdobený červenými rubíny. Potom jeden druhého udeří pěstí a vypukne rvačka. Lesknou se zbraně. Bronzová dýka, vražená do zad až po rukojeť. Teče krev. Pak kdosi udeří mečem a jeden z bojovníků se s rozřátou lebkou hroutí k zemi. Louče padají do písku a v jejich mihotavé záři zuří bitka, v níž všichni jsou proti všem.

Nikdo už nikomu nevěří a kdo věří, hyne zákeřnou ranou. Mrtví, mrtví. Je slyšet sténání raněných, ale jen tak dlouho, dokud je někdo nedorazí. Bojovníci s řevem šlapou jeden po druhém. Useknuté hlavy se koulejí po dně jeskyně a plameny pochodní jim škváří vlasy, utáté ruce dosud svírají zbraně. Vražedný ryk se mísí s chraptivými steny.

Potom je konec. Poslední dva válečníci, posekaní spoustou ran, se válejí po zemi, bodají se dýkami a hryžou se jako šelmy. Umírají však oba, když si vzájemně vrazili čepele do hrudi. Ticho. Rudá krev se vsakuje do šedého písku, mrtvolý s nenávistí zkřivenými tvářemi leží mezi rozházenými šperky.

Vidění skončilo a jeskyní znovu zaduněl hlas. Vlkava četl rusálčiny myšlenky a pochopil, že mu překládá smysl slov.

"Prokletí! Prokletí jsme za to, že jsme milovali bohatství tak, že v nás propukla vražedná nenávist. Ten poklad je naše prokletí. Jsme jeho strážci

i zajatci. Jsme otroky vlastní zloby a lakoty. Musíme zahubit každého, kdo po tom zlatě zatouží. Ale kdo jste vy?! Kdo jste, že nebažíte po tak velikém bohatství?! Každý člověk, jenž sem přišel, po něm toužil. Proč ne i vy?"

Vlkava opět vnímal cizí řeč, kterou do jeho mysli vyslala Líska, avšak zároveň nějakým nepochopitelným způsobem chápal i její význam. Říkal vše nahlas tváří v tvář duchům mrtvých válečníků:

"Nestojíme o vaše bohatství. Nechceme moc a slávu, protože milujeme jeden druhého. A to je víc než všechny poklady světa."

"Co je to?" dunělo pod klenbou. "Co je to, co vás chrání a nás děsí víc než smrt?"

"Je to láska!" křičel Vlkava v neznámém jazyku.

"Odejděte!" vykřikl duch. "Není tu nic pro vás!"

Rusalka a její druh na sebe pohlédli. A rozhodli se kout železo, dokud bylo žhavé.

"Neodejdeme!" zněla odpověď. "Neodejdeme, dokud neuděláte, co chceme!"

Krutovi bojovníci zavyli hrůzou. Tiskli se k balvanům a zarývali prsty do písku, jako kdyby se chtěli zahrabat. Così se valilo z ústí jeskyně. Tma černější než noc. A stíny, temné, rozplízlé a jen vzdáleně připomínající lidské postavy. Jako by to mělo oči. Jako by to mělo zuby a drápy. Jako by to mělo hlad. Náčelník jediný neřval, ale s vytřeštěnými očima pozoroval blížící se záhubu.

Nestalo se nic. Muže kolem jeskyně to minulo a plazilo se to dál, klouzalo to po skalách a kamenech dolů. Jako nějaká černá tekutá masa se to vplížilo do soutěsky, kam se stáhli rytíři. Nyní se odtamtud ozval děsivý nelidský ryk, řinčení oceli a rachot železa. A znovu jekot, vibrující na samé hranici snesitelnosti. Potom vše utichlo. Stíny se vracely. Znovu Krutovým mužům přeběhl po zádech mráz, leč zase je to minulo a celá ta strašná věc vklouzla do podzemí.

V nastalém tichu vyšli z jeskyně Vlkava a Líska. Náčelník na ně zíral téměř zděšeně, jako kdyby i oni přišli ze záhrobí. Mezitím Šček, Domagoj, Niklot, Měšek a Kyj sebrali odvahu,

slezli ze srázu a vešli do soutěsky. Co chvíli bylo slyšet jejich ohromené výkřiky. Ostatní to nevydrželi a hrnuli se za nimi. Mezi skalami se válely mrtvoly rytířů. Když jim však strhli přilby, nebyly pod nimi lidské tváře a pod krunýři nenašli těla, nýbrž jen vysušené zčernalé mumie.

Před jeskyní zůstal pouze Krutoboj s Vlkavou a rusalkou. Náčelník seděl na balvanu, neschopen slova. Náhle strnul. Z černého otvoru vystoupila temná postava, nyní již dosti podobná lidské. V ruce, pokud se to rukou dalo nazvat, držela jakýsi kovový kruh. Duch došel ke Krutovi a předmět mu podal. Vzápětí náčelník uslyšel slova v cizí řeči, jimž k svému údivu nějakým záhadným způsobem rozuměl. Nepovšiml si potutelného úsměvu na tváři Lísky.

"Býval jsem kdysi námořním vůdcem jako ty, ale selhal jsem. Nebyl jsem dostatečně zodpovědný za své muže a propadl jsem touze po zlatě. Vezmi si toto. Nasazuje se to na krk a u mého lidu to nosili náčelníci. Ale nasad' si to pouze tehdy, až budeš v nouzi nejvyšší a nebude jiné pomoci. Přijdu, i kdybys byl na konci světa, a učiním, co je třeba."

Potom se stín otočil a zmizel v jeskyni.

Dole ze skal zněl radostný křik, jak Domagoj a Měšek právě našli živého Borytu. Byl sice hrozně posekaný, leč na smrt to nebylo. Krutoboj seběhl ze svahu a bouřlivě svého druha objal. Nezdržovali se však a spěšně se vraceli na břeh, vyprávějící si cestou své zážitky. Mlha se protrhala a slunce pozlatilo písek a skály. Náčelník se obrátil k Vlkavovi:

"Viděl jsi ten poklad?"

"Ne," zasmál se mladík. "Ale našel jsem jiný poklad."

Objal Lísku kolem pasu a Krutoboj ho poplácal po rameni.

"Měl jsi pravdu, chlapče. Opravdu se mi leskly oči a třásl hlas. Možná ten budoucí svět bude tak ohavný, jak si myslím, ale bude lépe, když my zůstaneme stejní. A tenhle kruh... navlékni ho na patu stěžně. Pokud tu věc budu chtít použít, tak jedině v případě, že bude ohrožena celá posádka. Nikdo to nesmí mít jen pro sebe."

Za chvíli se drakkar houpal na vlnách a jeho lадná příd' mířila k jihu. Pomalu mýjeli rytířskou loď, jež se bezmocně kymácela v příboji. Několik málo mužů, kteří zůstali na její palubě, se strachem hledělo na projíždějící vítězné piráty. Krut je nechal být.

"Proč je nepobijeme?" zeptal se vztekle Kyj.

Krutoboj pokrčil rameny a ukázal na ostrov. Vítr hnal loď k jeho pobřeží.